

NAPLO

Előfizetési ár:
 Egész évre 4 K | Egyes szám ára 4 fill.
 Fél " 2 K | Pályaudvarokon 6 fillér.
 Megjelen minden hétfőn reggel 7 órakor

Felelős szerkesztő:
DERÉKY ANTAL

Igazgató:
ERDÉSZ ZSIGMOND

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VII., DOHANY-UTCZA 88. SZ.
 Közlemények átvétele csak jelzéssel van megengedve.

Rabló cigányok háboruja Lázadó majmok – Szabadkai gyilkosság

Előfizetési felhívás.

Lapunk, mely minden hétfőn, a korai reggeli órákban az utcai elárusításon kívül, minden vasúti állomáson és nagyobb, forgalmasabb dohánytözsdékben kapható, a jónévű »Globus« müintézet rotációs gépén nyomatik és így azon kellemes helyzetbe jutottunk, hogy olvasóinknak a vasárnapi eseményekről is híven számot adhatunk.

Lapunk eddig tizezer példányban jelent meg és hisszük, hogy ez a szám újabb hozott jelentékeny áldozataink nyomán, csakhamar emelkedni fog, miért legalkalmasabb a hirdetésekre, melyeknek díjait legmérsékeltebben számítjuk.

Jövő hó elejétől új előfizetést nyitunk, a lap homlokzatán olvasható előfizetési feltételekkel; azonban időközben, bármely naptól, bármely ideig is elfogadjunk előfizetéseket. Előfizetési, hirdetési és bármely más fizetések felvételére egyedül a kiadóhivatal, vagy annak meghatalmazással ellátott képviselője van feljogosítva. Az előfizetési pénzek a lap kiadóhivatalába (Budapest, Dohány-utca 88. III. em.) küldendők.

Alapos hiradás, higgadt, de igazságos ítélkezés, a jónak, szépnek, nemesnek feltétlen elismerése, a netaláni hibáknak, mutatkozó korrupciónak tárgyilagossága, személy és tárgyra való érdek és elfogultság nélkül, lesz a jövőben is törekvésünk és mindezekért csak előleges, megtisztelő bizalmukat kérjük cserébe, mindaddig, a míg majd erre munkálkodásunkkal méltóvá tesszük magunkat.

A »NAPLO« kiadóhivatala.

A tisztesség alkonya.

Azt tartják, hogy a ki mászt megbecsül, önmagát becsüli meg; s mindenkinek olyan a tisztessége, a milyenre a mások megbecsülésével önmagát értékeli.

És a magyar közéletnek még sincs ragályosabb és veszedelmesebb betegsége, mint a mások megbecsülésének teljes hiánya; annak a megbecsülésnek, mely még alig két évtizeddel ezelőtt a társadalom összetartozásának legszilárdabb erkölcsi alapját képezte és a mely ma már olyan ritka, mint a fehér holló.

Tiszteletlenség burjánzik a közéletben, városon és falun egyaránt; tiszteletlenség dul az irodalomban, a sajtóban, a palotákban ép úgy, mint a kunyhókban és sajnos, ma már oda jutottunk, hogy mint szülőknek is keserű okunk és jogunk van gyermekeink tiszteletlensége miatt kétségbeesnünk. A modern nevelési rendszer meglazította a családi élet gyöngéd kötelékét; a gyermekek korán érnek, korán és mohón élnek a családi tűzhelyen kívül és ez a külső élet elidegeníti, érdessé, durvává, tiszteletlenné teszi őket még azok iránt is, a kik nélkül megélni valójuk sem volna, a kikben a sors minden vad csapásaiban, az életnek minden viharában erős támasztékra lelnek.

És ez a tiszteletlenség közéletünk minden vonalán, mint égő tüzláng terjeszkedik.

A hírlapok nagy része, nemcsak a fővárosban, — sajnos már a vidéken is olyan hangon beszél a politika, a társadalom és a közélet előkelő vezető embereiről, hogy a tisztességtudó kocsisember sem beszél így a lovával. A mások meggyanusítása egész a gyalázkodásig fajul, — a rágalom még a becsületet, a családi szentélyt sem kiméli meg, a durva neveletlenség, a két-értelmű szellemesség már nemcsak az utcán üli orgiáit, de elharapózik a magán- és közélet egész területére; szalonjainkban ép úgy, mint a törvényhozás termeiben.

Éretlen, nyegle ifjak tapossák meg az öregkor tisztességét és kegyetlen cinizmussal gunyolják az erkölcsöt, hitet és mindent, ami eszményi alapokra épült.

Tudatlanok itélkeznek a tapasztalatokban megöszült tudósok felett; a művészetet csak a meztelenségért

szereplik, — a tanulságos, hazafias színészet helyeit az idegenből importált frivol, perverz kabaré lépett, — templom helyett a korcsma és kártyaasztalnál imádják az arany istenét, a mammont, mely romlásba, kárhozatba és bűnbe vezet.

Az élvezett jókért hálátlansággal fizetnek és a kérő szó is már durva követelésévé keményedett az emberek ajkain.

A vidéken ez még, Istennek hála, nem érezhető úgy, mint a nagyobb városokban; de azért a vidéknek is megvannak a saját kreaturái, különösen a falusi demagogok körében, a kik olcsó népszerűség hajhászásból és okatlan feltűnési viselkedésből becsempézik magukat a nyilvánosságba, mert ellenségei mindenkinek, a ki nem az ő szekerüket tolja és nem az ő malmukra hajtja a vizet. Nagy hangan handabandáznak, hogy észrevetéssé magukat és mikor saját féltett kicsinyes érdekeiket védik, úgy tüntetik fel, mintha a közérdeknek tennének általa hálára kötelező szolgálatokat.

Nem szeretnék senkit megbotránkoztatni; nem egyesekről, nem személyekről beszélek, csak az általános nagy és végzetes betegség tüneteinnek megfigyelésében szerzett tapasztalataimat akarom leszögezni. Hiszen ez a ragály nálunk még csak szórványosan jelentkezik és módunkban áll megállítani és a tisztesség ellensúlyozásával ártalmatlanná tenni.

Féljen az, a ki a tiszteletlenséget terjeszti; a ki a rágalom és gyűlölködés szításával parazsat dob a közéletbe és a saját tüzénél másokat akar megégetni és megbélyegezni. Mert elvitázhatatlan tiszta igazság az, hogy minden város és község erkölcsi és értelmi színvonalát akként lehet elbírálni, a hogyan lakosai nemcsak a vezetésükre és irányításukra hivatott, már érdemeket szerzett egyéneket, — hanem egymást egymás között, önmagukat is becsülni és tisztelni tudják.

Minden tisztességesen érző, nemesen gondolkodó, szilárd erkölcsi alapon álló embernek tehát arra kell törekedni, hogy a közéletből ezt a mindinkább terjedő gyomrot kegyetlenül kiirtsa és így a társadalmat ismét arra a nivóra emelje, melyről a modern perverz kor hamis jel-

szavaiért kár volt egy pillanatra is alásülyedni.

Vissza kell állítanunk a tisztességet, a tiszteletet a családban, hogy aztán áldást hozólag az egész társadalomra és közéletre is kiterjedhessen, mert az általános tisztelet alapján épülhet fel csak — az általános emberszeretet.

Deréki Antal.

A Napló Mindenütt.

Csodálatos álom.

Egyik nemzetiségi községben történt meg a következő tragikomikus eset. Súlyos betegségben fekszik a községnek egy vagyonos embere, úgy érz, hogy végét járja és mint buzgó, vallásos ember magához hivatja a papját, az odavaló görög katolikus esperest, a halálos ágyához, hogy meggyónjon és az utolsó szentség vigaszában részese-süljön.

A pap megjelenik, de csakhamar kijelenti, hogy nem gyóntatja, nem oldja fel bűnei alól és nem szolgáltatja ki a halotti szentséget, hacsak a haldokló mintegy kétezer korona értékű vagyonát az egyháznak nem hagyományozza. Azonkívül egy új papruhára is elkelve még kétszáz korona és tetejébe vagy három mise árát is illelnek megfizetni. Szegény beteg végső küzdelmében, mindent megígért; a misepénzt mindjárt át is adatta; a papi ruhára szükséges kétszáz koronára is fedezetet nyújt, sőt azt is megígéri, hogy a vagyonát is az egyháznak testálja.

A pap eltávozik, hogy majd a végrendelethez tanukat hoz és ha már a beteg végrendelezett, akkor majd meggyóntatja, feloldja és az utolsó szentséggel is ellátja.

Mikor a pap elment, a beteget meglátogatja az öcsse, kinek a szegény haldokló mindent elbeszél. Az öcsse persze felháborodott a pap kívánságán és igyekezett bátyját lebeszélni arról a gondolatról, hogy az egyháznak testálja vagyonát, mikor elég szegény rokonai vannak, az egyház pedig olyan gazdag, hogy a szegény ember verítékét könnyen nélkülözheti.

A dolognak az lett a vége, hogy mikorra a pápa a tanukkal visszatért, a beteg kereken kijelentette, hogy visszavonja előbbi ajánlatát és egy fillért sem hajlandó az egyháznak adni.

A pápa — bár dühében tajtékzott, — úgy tett, mintha a változhatatlanba megnyugodnék, azt azonban kereken kijelentette, hogy nem gyóntatja meg, nem oldozza föl a beteget, de még el se temeti. Temesse el bárki más — ingyen,

hozott két deci pálinkát, betöltötte a te-
benek szájába, mitől ezek oly vérszemre
kaptak, hogy Csikszeredáig futva men-
tek, hol gazdájuk is a borvizet jó áron
eladhatta és elhatározta, miszerint az
alkohollelles szövetségnek soha sem
lesz tagja, ha a pálinka ilyen erőt ad
még az oktalan állatoknak is.

Rabió cigányok háboruja. Élesdről
írják nekünk, hogy vasárnap hajnalban
a község határában véres harcot vívott
két kóbor cigány karaván. A véres ösz-
szeütközésnek két halálosan sebesült ál-
dozata van. Élesd határában körülbelül
két hét óta táborozik egy kóbor cigány
banda, amely állandóan nyugtalanítja a
környék lakosságát. Vasárnap hajnalban
aztán egy másik karaván érkezett Er-
dély felől. Az új jövevények négy sze-
keren jöttek s lehettek vagy negyvenen
asszonyostul, gyermekestül. Az Élesd
alatt táborozó cigányok régi haragosai
voltak a jövevényeknek, ugyanis a Ba-
log és a Rézöntő családok, amelyekből a
két karaván való, régi ellenségeskedés-
ben él egymással. A két veszedelmes
karaván most összetalálkozott s a ré-
gebben sátorozó familia nem akarta át-
engedni a terepet a jövevényeknek s e
miatt a két karaván legényei bírokra
keltek. Életre halálra folyt a cigányhá-
boru. Sátorrudakkal és baltákkal támad-
tak egymásra s a sűrű vértől harmatos
lett a májusi rét. Két legény, Balog Ist-
ván, R. Gitye Paja halálos sérüléssel
eszméletlenül maradt a gypcen. A két
súlyosan sérült cigányt beszállították a
bírharmegyei kórházba. A cigányok
pedig, mielőtt a csendőrök a verekedő-
ket letartóztathatták volna, szétrebben-
tek s most hét falu határában folyik a
hajsa az élesdi cigányok után.

Furfangos lakó. A háziur és lakója
között perpatvar támadt, melynek folyo-
mányaként bíróság elé került a dolog.
A háziur azt kérte, mondaná ki a bölcs
törvény, hogy a lakó — nevezzük Gelb
Száminak, — köteles három nap alatt
kiköltözni a házból. Minthogy pedig Gelb
Számi, a lakbér hátraléka miatt alapo-
san rászolgált az ítéletre, a bíró, öfel-
sége a király nevében, kötelezte is Gelb
Számit, hogy három nap alatt, különben
kilakoltatás mellett, költözzék ki a la-
kásból. Gelb Számi elkeseredetten ha-
zamegy, összeszedi a három ingét, né-
hány gallérját, kezébe veszi az ünneplő
sétapálcáját és busan kivonul a lakás-
ból. A háziur airtaja előtt megáll és kár-
örvendő nevetéssel így szól:

— Hát jó, Gelb Számi, öfelsége a ki-
rály nevében, köteles kiköltözni, hát ki
is költözött, mert a törvény előtte szent.
De az ítélet nem mondja, hogy Gelb
Száminé született Genzkekrész Fanny is
köteles kiköltözni, tehát a feleségem itt
marad. Azt az embert pedig szeretném
látni, aki nekem megtilthatná, hogy a
feleségemet mindennap meglátogassam
és ne akkor menjek el tőle, mikor nekem
tetszik... Na, hát nem szeretném látni?

**Halálos szerencsétlenség percen-
tekben.** Ezekben a sorokban nem statisztikai
adatokról van szó, hanem egy
bancjegyzőkönyv komoly, de mégis ka-
cagató komikus megállapításairól, mely-
eket egy több megyére szóló vidéki
lap társaságjairól veszünk kuriózum-
ként. A lap hollóházi rejtélyes baleset-
tel foglalkozva, közli, hogy a kassai kir.
ügyészség kiküldöttéi és az orvosok
megejtették a hivatalos boncolást, mely-
nek eredményeként a szerencsétlenség
áldozatának halálát „50 %-ban automo-
bilgázolás, 40 %-ban kocsigázolás és
csak 10 %-ban esetleges támadás”
okozta. Ezek után teljesen biztosra ve-
hetjük, hogy az öngyilkossági okokat is
százalékokra fogják osztályozni, például
így: Az öngyilkosság oka 10 százalék-
ban viszonzatlan szerelem, 20 százalék-
ban zilált anyagi helyzet, 20 százalékban
sikkasztás, 10 százalékban gyógyíthat-
lan betegség és csak 40 százalékban
életuntagság.

Városok kongresszusa. A magyar
városok képviselői kongresszusa gyűl-
tek össze a fővárosban. A kongresszu-
son, amely két napra terjedt, megvitat-
ták azokat az égető kérdéseket, amely-
ket a városok háztartása, anyagi boldo-
gulása és adminisztrációja szempontjá-
ból elsőrangú fontosságúak. A közgyű-
lési terem zsúfolásig megtelt országgyű-
lési képviselőkkel, vidéki polgármeste-
rekkel, tanácsosokkal s a városok kül-
döttével. Bárczy István polgármester
üdvözölte a kongresszus tagjait, majd
megalakították az elnökséget s az állan-
dó bizottságot. Ezután Bárczy polgár-
mester, a kongresszus elnöke mondott
nagyszabású megnyitó beszédet, mely-
ben a vidéki városok kulturális hivatását
méltagta. Harti Sándor miniszteri taná-
csos a belügyminiszter üdvözlését tol-
mácsolta. A napirend során Thiring
Gusztáv dr. a városi statisztika szerve-
zéséről tartott érdekes előadást. Az ülés-
en nagyfontosságú határozatot hoztak a
városok országos takarékpénztárak felál-
lítása tárgyában.

A szabadkai gyilkosság. Szabadká-
ról jelentik nekünk: A szabadkai gyil-
kosság dolgában a vasárnapi napon nem
történtek újabb kihallgatások s szerdái-
g nem is lesznek. Jánosy Aladár beisme-
rő vallomása ugyanis a nyomozásnak
több irányban való kiegészítését tette
szükségessé s addig nem folytatják a
terheltek kihallgatását. A nyomozás kü-
lönösen Klein Pál Lipót ellen irányul,
aki — mint ismeretes — előzetes letar-
tóztatása miatt dr. Rendes Miklós ügy-
védje által előterjesztéssel élt. Előter-
jesztését a szabadkai törvényszék vád-
tanácsa ma délután fogja tárgyalni.

Kiadja:

A „NAPLO” UJSÁGVÁLLALATA.

LEGSZEBB... LEGJOBB... LEGOLCSÓBB
PAPLAN PAPLAN PAPLAN

Összesen kapható vasár-
napra 3 matracosul 10 frt.

Bármelygyűbetelek méret szer-
int 5 frttől feljebb.

GICHNER JÁNOS
ágy-, réz- és vasbutor-gyáros
szék-, függöny-, pokrócz-,
terítő- és nagyválasztékban.

BUDAPEST,
Erzsébet-körút 20.
Fiókület:
Rákóczi-(Kerepesi)-út 89.
Gyár: Kerepesi-út 7. és 9.
Árjegyzéket bárkinél in-
gyen és bérmentve kapható.

Gyermekkoszúk nagy választékban. Még nem felelt árut kísérlelem vagy a pénzt visszadom.

Roletták árban 2 frttől feljebb.

MINDENKI,

aki olcsó, jó ruhát akar vásárolni
ajánlatos tudni, hogy divatterü, jó
szabású és kitért kivitelű férfi-,
fiú- és gyermekruhák a legjobb
körökben elismert

KELLER B LIPÓT UTODA

HELLER JAKAB

férfiszabó-mester, Budapest, VII., Rákóczi-út 13. sz. a.
lévő férfi ruha-üzletében kaphatók.

Nummatott „Globe” műintézet körforgó épén, Budapest, VI., Aradi-utca 8.

A „Riviera” Budapesten.

Tisztelettel értesítjük vendégeinket,
hogy „Riviera kávéház” te-
rasszát VII., Aréna-ut 19.) két-
szeresen megnagyobbítottuk és du-
san elláttuk délszaki növényekkel,
amiért is Budapest látványosságát
képezi. Minden este a híres szőlő-
bíróváth Jancsi 14 tagból álló
zenekara hanyversenyez. Úgy a
fővárosi, mint a vidéki művészek,
írók és színészek találkozó helye.

Pontos kiszolgálás. — Tisztelettel

Kovács és Róna
tulajdonosok.

Gyerünk a

„Gambirinus” étterembe
Erzsébet-körút és Wesselényi-utca sarok. — Az elő-
kelő közönség találkozó helye.

Naponta nagy katonazene.

Hetente háromszor a budapesti I. honvéd gyalog-
ezred zenekara játszik, dezséri Bachó István kar-
nagy vezetésével.
Elsőrendű étterem. Kitért konyha. Pompás italok.

Royal szálloda
kerti étkezője
megnyilt

Hodosi A.

Aréna kávéházában

(Aréna-ut és Damjanich-utca sarok.)
Május 1-től kezdve minden este külföldi
körtuljából visszaérkezett hírneves

Rácz Gyula

(tejes zenekarával hangversenyez.)

Gyógyforrás - szálloda

Budán, Lukácsfürdővel szemben

Putzer György
nagy étterme

V., Váci-körút 14. szám.
Minden este elsőrendű cigányzenekar

Hirdetéseket

felvesz a

kiadóhivatal

Stiller József

Budapest, VII., Nagydíófa-utca 22.

Cs. és kir. szabadalmazott jégsekrengygyáros.

Raktáron tart és jutányos áron elad mindennemű hus- és étek-
sörkimérőkészüléket, borkimérőasztalt, fagyalalthűtőt.
Szabadalmazott tartályt és fagyasztó-gépet.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.
Cégemre tessék ügyelni.

Gyáram 1873.
év óta áll fen.

**Természetes forró-meleget
kénés forrástó**

a Thermál-szálloda földszintjén, Iszap-
borogatók, kő-, és kádfürdők
a Nagyszállóda földszintjén. Gondos pensió.
A téli évadra vonatkozó felvilágosítás vé-
gett forduljon a budai Szent Lukács-fürdő
igazgatóságához.

Kristály

forrás-ásványvíz étvágyat javít,
gyomorrontást megakadályoz.

Jászapáti

Kaszás Lajos

étterme

Budapest, VII., Rákóczi-út 46.

A fővárosi és vidéki közönség kedvenc
találkozó helye. Pompás magyar konyha,
saját termései bel- és vidéki borok,
figyelmes kiszolgálás.

Prenner József mű- és épít-
let-lakatos

BUDAPEST, VIII., Üllői-út 88. (Futó-u. sarok.)
Készít: lépcső- és erkély-korlátokat, kapukat, sár-
kereseket, — Kovácsolt vaszerkezeteket. — Tűz-
helyek minden nagyságban állandóan raktáron
vannak. Telefon 58-94.

Szülők figyelmébe!

Chiccos fiú- és gyermek ruhák
minden alkalomra 4 frttől feljebb
dus választékban kaphatók

Pollák J. József

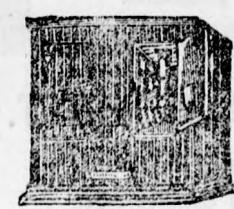
fiú- és gyermekruha specialitánál

Bpest, Erzsébet-körút 7.

A New-York palota mellett.

Egyes mosónadrág 65 krajcár.

50 százalék jégmegtakarítás!
40 százalék ármegetakarítás!

érhető el
Mendelovits F.
Bpest, Vas-2. II.
által feltalált spe-
ciális husipari
amerikai jég-
szekrényvel

Öt évi jótállás. — Költségvetés ingyen.
Számítatlan elismert levél.

BOR és talp. legjobb gyártma-
nyok
cipőelőszervek

saját készítmény, óriási választékban, da-
czára a nagy drágulásnak,

rendkívül olcsó árban kaphatók
GYÖNGY SÁNDOR bonyári
raktárában

BUDAPEST, III., Tavasz-utca 1. sz.

Elismerő oklevéllel kitüntetve 1904-ben,
Képes árjegyzék ingyen.